**Europski parlament**
2024-2029

**USVOJENI TEKSTOVI**

# P10_TA(2025)0315

## Bilateralna zaštitna klauzula iz Sporazuma o partnerstvu između EU-a i Mercosura i Privremenog sporazuma o trgovini između EU-a i Mercosura za poljoprivredne proizvode

**Amandmani koje je donio Europski parlament 16. prosinca 2025. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o provedbi bilateralne zaštitne klauzule iz Sporazuma o partnerstvu između EU-a i Mercosura i Privremenog sporazuma o trgovini između EU-a i Mercosura za poljoprivredne proizvode (COM(2025)0639 – C10-0247/2025 – 2025/0322(COD))**[1]

**(Redovni zakonodavni postupak: prvo čitanje)**

[1] Predmet se vraća nadležnom odboru na međuinstitucijske pregovore u skladu s člankom 60. stavkom 4., četvrtim podstavkom (A10-0254/2025).

**Amandman 81**

**Prijedlog uredbe**
**Uvodna izjava 2.**

| *Tekst koji je predložila Komisija* | *Izmjena* |
|---|---|
| (2) ***Cilj je Sporazuma*** o partnerstvu i ***Privremenog sporazuma*** o trgovini ***zaštititi Unijine proizvođače*** osjetljivih proizvoda u poljoprivrednom sektoru ***ograničavanjem*** povlastica na carinske kvote. | (2) ***Sporazumom*** o partnerstvu i ***Privremenim sporazumom*** o trgovini ***smanjit će se zaštita Unijinih proizvođača*** osjetljivih proizvoda u poljoprivrednom sektoru***. Stoga bi trebalo uvesti bilateralne zaštitne klauzule kako bi se ograničilo područje primjene*** povlastica na carinske kvote ***u slučaju štete ili opasnosti od štete***. |

**Amandman 1**

**Prijedlog uredbe**
**Uvodna izjava 12.**

| *Tekst koji je predložila Komisija* | *Izmjena* |
|---|---|
| (12) Pozornim praćenjem svih osjetljivih proizvoda trebalo bi se olakšati donošenje pravodobnih odluka u pogledu mogućeg pokretanja ispitnih postupaka i naknadne primjene zaštitnih mjera. Stoga bi Komisija trebala redovito pratiti uvoz svih osjetljivih proizvoda od datuma stupanja na snagu Privremenog sporazuma o trgovini ili Sporazuma o partnerstvu. Praćenje bi trebalo proširiti na druge proizvode ili sektore ako odgovarajuća industrija Unije Komisiji podnese valjano obrazložen zahtjev. | (12) Pozornim praćenjem svih osjetljivih proizvoda trebalo bi se olakšati donošenje pravodobnih odluka u pogledu mogućeg pokretanja ispitnih postupaka i naknadne primjene zaštitnih mjera. Stoga bi Komisija trebala ***stalno i proaktivno*** pratiti uvoz svih osjetljivih proizvoda od datuma stupanja na snagu Privremenog sporazuma o trgovini ili Sporazuma o partnerstvu. Praćenje bi trebalo proširiti na druge proizvode ili sektore ako odgovarajuća industrija Unije Komisiji podnese valjano obrazložen zahtjev. ***Komisija bi svaka tri mjeseca trebala predstaviti izvješće o praćenju koje sadržava njezinu*** |

| | |
|---|---|
| | ***procjenu učinka uvoza osjetljivih proizvoda na koje se primjenjuje povlašteni pristup tržištu na temelju Sporazuma, uključujući podatke o obujmu uvoza i cijenama za sve osjetljive proizvode, uz odgovarajuću regionalnu raščlambu.*** |

**Amandmani 21 i 82**

**Prijedlog uredbe**
**Članak 2. – stavak 1. – točka 5.**

| *Tekst koji je predložila Komisija* | *Izmjena* |
|---|---|
| 5. „ozbiljna šteta” znači znatno ukupno pogoršanje položaja industrije Unije; | 5. „ozbiljna šteta” znači znatno ukupno pogoršanje položaja industrije Unije; ***povećanje količine uvoza određenog proizvoda pod povlaštenim uvjetima za više od 5 % u odnosu na prethodnu godinu, u usporedbi s trogodišnjim prosjekom, ili smanjenje prosječne uvozne cijene određenog proizvoda za više od 5 % u odnosu na prethodnu godinu smatra se dokazom prima facie o ozbiljnoj šteti;*** |

**Amandman 83**

**Prijedlog uredbe**
**Članak 3. – stavak 1. – podstavak 1. (novi)**

| *Tekst koji je predložila Komisija* | *Izmjena* |
|---|---|
| | ***Jasne naznake pogoršanja gospodarskog stanja industrije u cijeloj Uniji ili na razini država članica, uključujući povećanje za više od 5 % u odnosu na prethodnu godinu u usporedbi s trogodišnjim prosjekom količine uvoza*** |

| | |
|---|---|
| | ***određenog proizvoda pod povlaštenim uvjetima ili trajno smanjenje domaćih cijena, mogu biti dovoljni da se dokaže ozbiljna šteta za sektor i da se opravda zaštitna mjera.*** |

**Amandman 2**

**Prijedlog uredbe**
**Članak 3. – stavak 2. – točka ca (nova)**

| *Tekst koji je predložila Komisija* | *Izmjena* |
|---|---|
| | ***(c a) uvođenje obveze reciprociteta u pogledu proizvoda i standarda proizvodnje;*** |

**Amandman 3**

**Prijedlog uredbe**
**Članak 4. – stavak 1.**

| *Tekst koji je predložila Komisija* | *Izmjena* |
|---|---|
| 1. Komisija ***redovito*** prati tržište osjetljivih proizvoda u Uniji, posebno kretanja uvoza i izvoza, proizvodnje i cijena. U tu svrhu Komisija redovito surađuje i razmjenjuje podatke s državama članicama i industrijom Unije. | 1. Komisija ***stalno i proaktivno*** prati tržište osjetljivih proizvoda u Uniji, posebno kretanja uvoza i izvoza, proizvodnje i cijena***, uz potporu tržišnih opservatorija Unije uspostavljenih Uredbom (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća[1]***. U tu svrhu Komisija redovito surađuje i razmjenjuje podatke s državama članicama***, Europskim parlamentom*** i industrijom Unije.<br>***[1] Uredba (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001*** |

***i (EZ) br. 1234/2007 (SL L 347, 20.12.2013., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj).***

**Amandman 4**

**Prijedlog uredbe**
**Članak 4. – stavak 2.a (novi)**

| *Tekst koji je predložila Komisija* | *Izmjena* |
|---|---|
| | ***2.a Na temelju valjano obrazloženog zahtjeva dotične industrije Unije, Komisija može proširiti područje praćenja iz stavka 1. na bilo koje proizvode ili sektore različite od onih koji su navedeni u Prilogu.*** |

**Amandman 5**

**Prijedlog uredbe**
**Članak 4. – stavak 2.b (novi)**

| *Tekst koji je predložila Komisija* | *Izmjena* |
|---|---|
| | ***2.b Suradnja i razmjena podataka provode se vertikalno između Komisije i država članica te horizontalno među državama članicama.*** |

**Amandman 6**

**Prijedlog uredbe**
**Članak 4. – stavak 2.c (novi)**

| *Tekst koji je predložila Komisija* | *Izmjena* |
|---|---|
| | ***2.c Komisija do 1. ožujka 2026. izrađuje i stavlja na raspolaganje državama članicama tehničke smjernice o pokazateljima, parametrima i vrstama podataka koji se mogu pratiti na tržištima na nacionalnoj i lokalnoj razini.*** |

**Amandman 7**

**Prijedlog uredbe**
**Članak 4. – stavak 3.**

| *Tekst koji je predložila Komisija* | *Izmjena* |
|---|---|
| 3. Komisija ***svakih šest mjeseci*** Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće o praćenju koje sadržava njezinu ocjenu učinka uvoza osjetljivih proizvoda na koje se primjenjuje povlašteni pristup tržištu na temelju sporazuma. Ta izvješća obuhvaćaju tržište Unije te, ako je relevantno, stanje u jednoj ili više država članica. | 3. Komisija ***svaka tri mjeseca*** Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće o praćenju koje sadržava njezinu ocjenu učinka uvoza osjetljivih proizvoda na koje se primjenjuje povlašteni pristup tržištu na temelju Sporazuma. To izvješće obuhvaća tržište Unije te, ako je relevantno, ***konkretno*** stanje u jednoj ili više država članica. |

**Amandman 8**

**Prijedlog uredbe**
**Članak 6. – stavak 3.**

| *Tekst koji je predložila Komisija* | *Izmjena* |
|---|---|
| 3. Ako nema naznaka o suprotnome, Komisija povećanje u pravilu za više od ***10 %*** u odnosu na ***prethodnu godinu*** količine uvoza određenog proizvoda iz dotične zemlje pod povlaštenim uvjetima smatra dokazom prima facie o ozbiljnoj šteti ili prijetnji ozbiljne štete za industriju Unije, ako je istodobno prosječna uvozna cijena tog uvoza iz dotične zemlje u pravilu najmanje ***10 %*** niža od relevantne prosječne domaće cijene istovjetnih ili izravno konkurentskih proizvoda tijekom istog razdoblja, na temelju dostupnih podataka. | 3. Ako nema naznaka o suprotnome, Komisija povećanje u pravilu za više od ***5 %*** u odnosu na ***trogodišnji prosjek*** količine uvoza određenog proizvoda iz dotične zemlje pod povlaštenim uvjetima smatra dokazom prima facie o ozbiljnoj šteti ili prijetnji ozbiljne štete za industriju Unije, ako je istodobno prosječna uvozna cijena tog uvoza iz dotične zemlje u pravilu najmanje ***5 %*** niža od relevantne prosječne domaće cijene istovjetnih ili izravno konkurentskih proizvoda tijekom istog razdoblja, na temelju dostupnih podataka. |

**Amandman 9**

**Prijedlog uredbe**
**Članak 6. – stavak 4.**

| *Tekst koji je predložila Komisija* | *Izmjena* |
|---|---|
| 4. Ako nema naznaka o suprotnome, Komisija smanjenje u pravilu za više od ***10 %*** u odnosu na ***prethodnu godinu*** prosječne uvozne cijene određenog proizvoda iz dotične zemlje uvezenog u Uniju pod povlaštenim uvjetima smatra dokazom prima facie o ozbiljnoj šteti ili prijetnji ozbiljne štete za industriju Unije, ako je istodobno prosječna uvozna cijena tog proizvoda iz dotične zemlje u pravilu najmanje ***10 %*** niža od relevantne prosječne domaće cijene istovjetnih ili izravno konkurentskih proizvoda tijekom istog razdoblja, na temelju dostupnih podataka. | 4. Ako nema naznaka o suprotnome, Komisija smanjenje u pravilu za više od ***5 %*** u odnosu na ***trogodišnji prosjek*** prosječne uvozne cijene određenog proizvoda iz dotične zemlje uvezenog u Uniju pod povlaštenim uvjetima smatra dokazom prima facie o ozbiljnoj šteti ili prijetnji ozbiljne štete za industriju Unije, ako je istodobno prosječna uvozna cijena tog proizvoda iz dotične zemlje u pravilu najmanje ***5 %*** niža od relevantne prosječne domaće cijene istovjetnih ili izravno konkurentskih proizvoda tijekom istog razdoblja, na temelju dostupnih podataka. |

**Amandman 10**

**Prijedlog uredbe**
**Članak 6. – stavak 4.a (novi)**

| *Tekst koji je predložila Komisija* | *Izmjena* |
|---|---|
| | ***4.a Komisija nije ograničena na kvantitativne pragove utvrđene u ovom članku pri utvrđivanju dokaza prima facie o ozbiljnoj šteti. Jasne naznake pogoršanja gospodarskog stanja industrije u cijeloj Uniji ili na razini država članica, uključujući trajno smanjenje domaćih cijena, mogu biti dostatne za dokazivanje štete za sektor i mogu opravdati pokretanje ispitnog postupka.*** |

**Amandman 11**

**Prijedlog uredbe**
**Članak 7. – stavak 3.**

| *Tekst koji je predložila Komisija* | *Izmjena* |
|---|---|

| | |
|---|---|
| 3. Ako je to moguće, ispitni postupak zaključuje se u roku od ***šest mjeseci*** od datuma objave obavijesti o pokretanju ispitnog postupka u Službenom listu Europske unije. Taj je rok moguće produljiti za dodatna tri mjeseca u iznimnim okolnostima, kao što su neuobičajeno velik broj zainteresiranih strana ili složene situacije na tržištu. Komisija o svakom takvom produljenju obavješćuje sve zainteresirane strane i objašnjava razloge za produljenje. Ako se ispitni postupak odnosi na osjetljive proizvode, Komisija ga završava što prije kako bi donijela konačnu odluku u roku od ***četiri*** mjeseca od datuma objave obavijesti o pokretanju postupka u Službenom listu Europske unije. | 3. Ako je to moguće, ispitni postupak zaključuje se u roku od ***tri mjeseca*** od datuma objave obavijesti o pokretanju ispitnog postupka u Službenom listu Europske unije. Taj je rok moguće produljiti za dodatna tri mjeseca u iznimnim okolnostima, kao što su neuobičajeno velik broj zainteresiranih strana ili složene situacije na tržištu. Komisija o svakom takvom produljenju obavješćuje sve zainteresirane strane i objašnjava razloge za produljenje. Ako se ispitni postupak odnosi na osjetljive proizvode, Komisija ga završava što prije kako bi donijela konačnu odluku u roku od ***dva*** mjeseca od datuma objave obavijesti o pokretanju postupka u Službenom listu Europske unije. |

**Amandman 12**

**Prijedlog uredbe**
**Članak 7. – stavak 5.**

| *Tekst koji je predložila Komisija* | *Izmjena* |
|---|---|
| 5. Komisija ocjenjuje sve relevantne objektivne i mjerljive čimbenike koji utječu na situaciju u industriji Unije, a posebno stopu i iznos povećanja uvoza dotičnog proizvoda, u apsolutnom i relativnom smislu, udio domaćeg tržišta koji zauzima povećani uvoz, promjene u industriji Unije koje se odnose na razinu prodaje, proizvodnje, produktivnosti, iskorištenosti kapacitetâ, dobiti i gubitaka te zaposlenosti. Taj popis nije taksativan te Komisija pri utvrđivanju postoji li ozbiljna šteta ili opasnost od ozbiljne štete može uzeti u obzir druge relevantne čimbenike, poput zaliha***, cijena***, povrata na uloženi kapital, novčanog toka, razine | 5. Komisija ocjenjuje sve relevantne ***gospodarske pokazatelje te*** objektivne i mjerljive čimbenike koji utječu na situaciju u industriji Unije, a posebno stopu i iznos povećanja uvoza dotičnog proizvoda, u apsolutnom i relativnom smislu, udio domaćeg tržišta koji zauzima povećani uvoz, promjene u industriji Unije koje se odnose na razinu prodaje, ***uključujući cijene,*** proizvodnje, produktivnosti, iskorištenosti kapacitetâ, dobiti i gubitaka te zaposlenosti. Taj popis nije taksativan te Komisija pri utvrđivanju postoji li ozbiljna šteta ili opasnost od ozbiljne štete može uzeti u obzir druge |

| | |
|---|---|
| tržišnih udjela i drugih čimbenika koji uzrokuju ili su možda prouzročili ozbiljnu štetu industriji Unije, odnosno postoji opasnost da je uzrokuju. | relevantne čimbenike, poput zaliha, povrata na uloženi kapital, novčanog toka, razine tržišnih udjela i drugih čimbenika koji uzrokuju ili su možda prouzročili ozbiljnu štetu industriji Unije, odnosno postoji opasnost da je uzrokuju. |

**Amandmani 34 i 86**

**Prijedlog uredbe**
**Članak 9. – stavak 1. – točka ba (nova)**

| *Tekst koji je predložila Komisija* | *Izmjena* |
|---|---|
| | ***(ba) jasne naznake pogoršanja gospodarskog stanja industrije u cijeloj Uniji ili na razini država članica, uključujući povećanje za više od 5 % u odnosu na prethodnu godinu u usporedbi s trogodišnjim prosjekom količine uvoza određenog proizvoda pod povlaštenim uvjetima ili trajno smanjenje domaćih cijena, mogu biti dovoljne da se dokaže ozbiljna šteta za sektor i da se opravda zaštitna mjera.*** |

**Amandman 13**

**Prijedlog uredbe**
**Članak 9. – stavak 3.**

| *Tekst koji je predložila Komisija* | *Izmjena* |
|---|---|
| 3. U slučaju osjetljivih proizvoda, privremene zaštitne mjere donose se u skladu s postupkom iz članka 18. stavka 4. bez odgode, a u svakom slučaju u roku od najviše ***21*** dana od pokretanja ispitnog postupka kako bi se spriječilo nanošenje teško popravljive štete industriji Unije, među ostalim ako bi takva šteta bila geografski | 3. U slučaju osjetljivih proizvoda, privremene zaštitne mjere donose se u skladu s postupkom iz članka 18. stavka 4. bez odgode, a u svakom slučaju u roku od najviše ***14*** dana od pokretanja ispitnog postupka kako bi se spriječilo nanošenje teško popravljive štete industriji Unije, među ostalim ako bi takva šteta bila geografski |

| | |
|---|---|
| koncentrirana u jednoj ili više država članica. | koncentrirana u jednoj ili više država članica. |

**Amandmani 36 i 87**

**Prijedlog uredbe**
**Članak 11. – stavak 1.**

| *Tekst koji je predložila Komisija* | *Izmjena* |
|---|---|
| 1. Ako se u ispitnom postupku zaključi da su uvjeti utvrđeni u članku 3. stavku 1. ispunjeni, Komisija ***može donijeti*** konačne zaštitne mjere u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 18. stavka 3. | 1. Ako se u ispitnom postupku zaključi da su uvjeti utvrđeni u članku 3. stavku 1. ispunjeni, Komisija ***donosi*** konačne zaštitne mjere u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 18. stavka 3. |

**Amandmani 64 i 88**

**Prijedlog uredbe**
**Članak 12.a (novi)**

| *Tekst koji je predložila Komisija* | *Izmjena* |
|---|---|
| | ***Članak 12.a*** |
| | ***Klauzula o okolišu, zdravlju i sanitarnim i fitosanitarnim mjerama*** |
| | ***1. Komisija pokreće ispitni postupak i donosi zaštitne mjere u skladu s ovom Uredbom ako postoje vjerodostojni dokazi da uvoz na koji se primjenjuju carinske povlastice ne ispunjava istovjetne zahtjeve u pogledu okoliša, dobrobiti životinja, zdravlja, sigurnosti hrane ili zaštite radne snage koji se primjenjuju na proizvođače iz Unije.*** |
| | ***2. U slučaju dokazanog rizika za zdravlje ljudi, životinja ili bilja, uključujući primjenu metoda proizvodnje*** |

***zabranjenih u Uniji ili neispunjavanje sanitarnih i fitosanitarnih zahtjeva, Komisija može u skladu s člankom 9. stavkom 3. odmah obustaviti uvoz proizvoda na koji se primjenjuju carinske povlastice. Mjere donesene na temelju ovog članka nužne su i razmjerne te podliježu preispitivanju u skladu s člankom 12.***

**Amandman 14**

**Prijedlog uredbe**
**Članak 15.a (novi)**

| *Tekst koji je predložila Komisija* | *Izmjena* |
|---|---|
| | ***Članak 15.a*** |
| | ***Mjere za sprečavanje izbjegavanja mjera*** |
| | ***1. Ako Komisija utvrdi da se zaštitne mjere izbjegavaju promjenama u trgovinskim putovima, uključujući uvoz iz stranaka koje su izuzete od zaštitnih mjera, ona može proširiti područje primjene zaštitnih mjera na taj uvoz ili donijeti druge potrebne provedbene mjere.*** |
| | ***2. Komisija jača carinsku suradnju s državama članicama u provjeri usklađenosti s pravilima o podrijetlu i osiguravanju potpune sljedivosti uvoza osjetljivih proizvoda.*** |

**Amandman 15**

**Prijedlog uredbe**
**Prilog – stavak 1. – točka 14.**

| *Tekst koji je predložila Komisija* | *Izmjena* |
|---|---|

| | |
|---|---|
| 14. Jaja | 14. Jaja ***klase A i B*** |

**Amandman 16**

**Prijedlog uredbe**
**Prilog – stavak 1. – točka 15.**

| *Tekst koji je predložila Komisija* | *Izmjena* |
|---|---|
| 15. Albumini iz jaja | 15. ***Proizvodi od jaja: cijela jaja u prahu, žumanjak u prahu,*** albumini iz jaja ***(standardni, za lako pjenjenje, želatinozni)*** |

**Amandman 17**

**Prijedlog uredbe**
**Prilog – stavak 1. – točka 23.a (nova)**

| *Tekst koji je predložila Komisija* | *Izmjena* |
|---|---|
| | ***23.a Agrumi: naranče, limuni i mandarine*** |